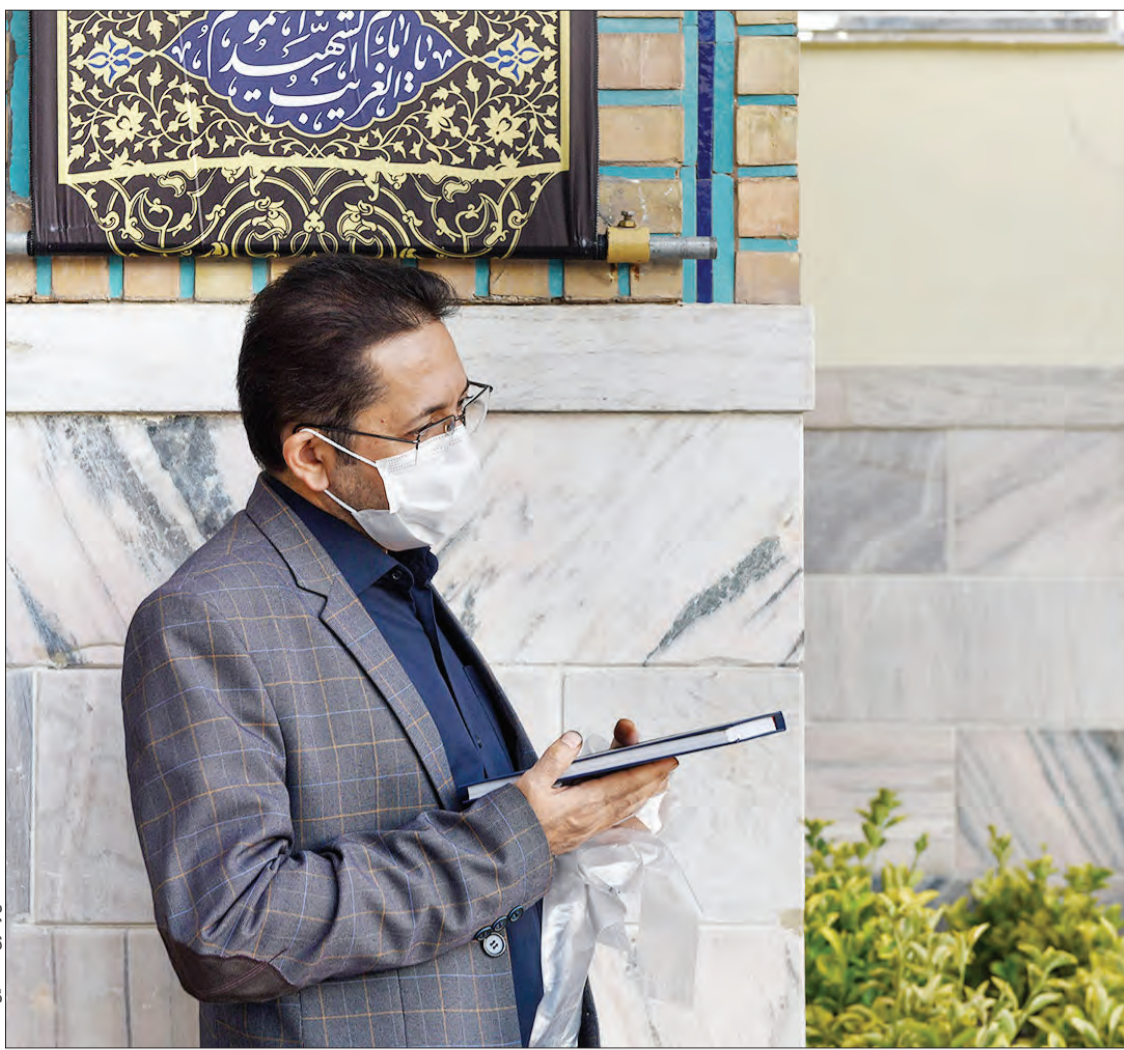

نقش تمدن ساز زیارت در گفت و گوی قدسی با حجت الاسلام قنبریان

طرح «زیارت» از پنجره‌ای وسیع‌تر

روندی که در هفته اخیر در نهایت منجر به «تسهیل زیارت» و دسترسی به ضریح مطهر امام هشتم(ع) شد، با اینکه سیلی از مشتاقان را به زیارت به شکلی که پیش از دوران کرونا به آن عادت کرده بودیم نزدیک کرد در عین حال این پرسش را نیز به‌وجود می‌آورد که فارغ از اشتیاق به زیارتی از آن جنس، چقدر متأثر از حسنی‌تر شدن گزاره‌ها و معرفت دینی است، ما پیش از این درخصوص اشکال زیارت با حجت‌الاسلام محسن قنبریان گفت‌وگو کرده بودیم که به نظر، این گفت‌وگو تا حدودی می‌تواند پاسخ به این پرسش را نیز پوشش دهد. در ادامه دیدگاه ایشان را در خصوص زیارت از نظر می‌گذرانید. به صورت کلی زیارت به معنای روبه‌رو شدن دو نفر با یکدیگر است، به شکلی که صورت به صورت شوند؛ به تعبیری «محاذی» قرار گرفتن دو شیء - که اینجا نیز منظورمان انسان است نه هر شیئی - را نیز می‌گویند. من زیارت فرد را در سه لایه یا به تعبیری سه مرحله می‌بینم، در لایه نخست که همان زیارت جسمی است، جسم ما مثلاً نزدیک قبر شریف حضرت(ع) قرار می‌گیرد که از آن به «زیارت حسی و ظاهری» نیز تعبیر می‌شود. دومین لایه، «زیارت عاطفی با امیال و احساسات» است که درون انسان اتفاق می‌افتد و آدمی در آن سعی می‌کند افکار و امیالش را به مزور نزدیک کند...

عبدالله قنبریان

ویژه فرهنگ و معارف رضوی | سال اول | ویژه نامه ۱۷۵

حجت‌الاسلام عالی بیان کرد

شرط مهم ظهور امام زمان

۳

تأملی بر طرح تربیت حافظان قرآن

بودجه کافی نیست!

واکنش پیامبر اسلام ﷺ به دریافت

هدیه توسط کارگزاران حکومتی

راهکارهای اهل بیت ﷺ برای حل مشکل دروغگویی کودکان

با ساخت بخش سی تی اسکن، بیماران به مشهد اعزام نمی‌شوند
خدمت درمانی آستان قدس رضوی به مردم سرخس

۴

درباره زندگی و مبارزات آیت‌الله میرزاعلی فلسفی، مجتهد بزرگ مدفون در حرم رضوی

عالم عامل انقلابی

درس، راه نجف را پیش گرفت و در این شهر بود که نبوغ و توانمندی علمی او، برای بزرگان حوزه آشکار شد. وی در نجف اشرف، محضر درس آیات عظام خوبی، سید محمود شاه‌وردی و سید عبدالهادی شیرازی را تجربه کرد و نخستین کسی بود که از آیت‌الله العظمی خوبی، اجازه اجتهاد دریافت نمود و از منظر اجتهاد، در ردیف بزرگانی همچون شهید صدر قرار گرفت؛ چراکه آیت‌الله العظمی خوبی، به ندرت برای کسی اجازه اجتهاد صادر می‌کرد. مرحوم آیت‌الله میرزاعلی فلسفی از سال ۱۳۳۴ تا ۱۳۳۹، به مدت ۱۵ سال، در درس خارج فقه آن مرجع تقلید نامدار حضور داشت و از شاگردان خاص او محسوب می‌شد و در این دوره با بزرگانی همچون آیت‌الله العظمی وحید خراسانی، هم‌مباحثه بود. آن مرحوم هم‌زمان با تحصیل، به تدریس در حوزه علمیه نجف پرداخت و مجلس درس «کفایه» او از پرجمعیت‌ترین درس‌های آن روزگار حوزه نجف بود. وی در جلسات استفتای آیت‌الله خوبی شرکت می‌کرد و نظراتش همیشه مورد توجه قرار می‌گرفت.

محمدحسین نیکبخت:

آیت‌الله میرزاعلی فلسفی یکی از افتخارات حوزه علمیه مشهد است؛ عالمی وارسته و مجاهد که نظیر او را فقط می‌توان در میان تربیت‌یافتگان مکتب اهل‌بیت(ع) یافت. مجتهدی شجاع که هیچ‌گاه در مقابل ظلم و ستم سر تسلیم فرود نیاورد و در بحبوحه مبارزات ملت مسلمان ایران، مردانه به حمایت از نهضت امام خمینی(ره) پرداخت. مرور زندگی او، مرور حیاتی مبارک است که در همه وجوه می‌تواند به عنوان الگویی برجسته، مورد استفاده نسل جدید قرار گیرد. آیت‌الله میرزاعلی فلسفی که در دوران زندگی خود به‌ویژه پس از مهاجرت به مشهد مقدس، به عنوان یکی از ستون‌های استوار حوزه علمیه شناخته می‌شد، در سال ۱۳۸۴ خورشیدی چشم از جهان فرو بست و در حرم مطهر رضوی به خاک سپرده شد. در رواق امروز، با هم به مرور زندگی این عالم بزرگ و مجتهد متقی خواهیم پرداخت.

از تهران تا نجف اشرف

مرحوم آیت‌الله میرزاعلی فلسفی در سال ۱۲۹۹ خورشیدی در شهر تهران متولد شد. پدرش آیت‌الله محمدرضا تنکابنی، اصالتاً از اهالی روستای «دربا پشته» رامسر بود که تحصیلات خود را در قزوین و سپس، نجف اشرف به پایان رساند و در سال ۱۲۸۰، به تهران مهاجرت و در آن‌جا توطّن کرد. وی یکی از علمای مورد اعتماد اهالی پایتخت و محل مراجعه بسیاری از مردم بود و در سال ۱۳۴۵ چشم از جهان فرو بست. آیت‌الله میرزاعلی فلسفی، در پرتوی تربیت پدر، مقدمات را فرا گرفت و در کنار برادرانش، از جمله مرحوم حجت‌الاسلام محمدتقی فلسفی، واعظ شهیر معاصر، در حوزه علمیه تهران به تحصیل پرداخت و از درس علمای نامداری همچون علامه محمدتقی آملی بهره برد. این کسب علم، مقارن با محدودیت‌های شدید بود که رضاشاه در مورد علما و حوزه‌های علمیه اعمال می‌کرد. آیت‌الله میرزاعلی فلسفی در سال ۱۳۲۲، برای تکمیل

هجرت به تهران و فعالیت‌های انقلابی

آیت‌الله میرزاعلی فلسفی تا سال ۱۳۴۰ در نجف اشرف به فعالیت‌های علمی خود ادامه داد. در این سال، با درگذشت شیخ علی‌اکبر برهان، امام جماعت و معلم

حضور آن عالم مجاهد در حوزه علمیه و شهر مشهد، طی روزهای پرتلاطم انقلاب اسلامی، یک نعمت بزرگ بود. آیت‌الله میرزاعلی فلسفی علاوه بر حمایت همه‌جانبه از طلاب و مردم انقلابی، خود نیز در فعالیت‌های این عرصه حضور فعالی داشت.

و کمک به افزایش ظرفیت علمی حوزه علمیه این شهر، پاسخ مثبت داد. به این ترتیب، دوران حضور این عالم بزرگ و مبارز در شهر امام رضا(ع) آغاز شد. مسجد «حسین‌آقای بناها» در خیابان خسروی مشهد که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به واسطه تشییع هزاران شهید از آن، نامش را به مسجد شهدا تغییر دادند، به پایگاه فعالیت‌های آیت‌الله میرزاعلی فلسفی تبدیل شد. در همین مکان بود که مراسم یادبود شهدای انقلاب، با وجود فشار و محدودیت‌هایی که ساواک اعمال می‌کرد، برگزار می‌شد. با رحلت آیت‌الله العظمی میلانی در سال ۱۳۵۴، آیت‌الله میرزاعلی فلسفی درس خارج فقه و اصول خود را نیز آغاز کرد.

حامی انقلابیون مشهد

حضور آن عالم مجاهد در حوزه علمیه و شهر مشهد، طی روزهای پرتلاطم انقلاب اسلامی، یک نعمت بزرگ بود. آیت‌الله میرزاعلی فلسفی علاوه بر حمایت همه‌جانبه از طلاب و مردم انقلابی، خود نیز در فعالیت‌های این عرصه حضور فعالی داشت. سال ۱۳۵۴ و به دنبال راهپیمایی گسترده خوزویان در اعتراض به اقدام‌های رژیم پهلوی، آیت‌الله میرزاعلی فلسفی درس خود را تعطیل کرد و به معترضان پیوست. او در زمره علمایی قرار داشت که در جلسه مشورتی شب نهم دی‌ماه ۱۳۵۷، در منزل آیت‌الله العظمی شیرازی حضور داشت و به همفکری و همراهی با انقلابیون پرداخت. آیت‌الله میرزاعلی فلسفی با ورود امام خمینی(ره) در ۱۲ بهمن ۱۳۵۷، به همراه تنی چند از علمای مشهد مانند آیت‌الله مروارید و آیت‌الله سیدعزالدین حسینی زنجانی، راهی تهران شد و به نمایندگی از مردم و خوزویان خراسان با بنیان‌گذار جمهوری اسلامی دیدار کرد. این عالم وارسته، در سال‌های جنگ تحمیلی و پس از آن نیز، همواره یار و مددکار انقلاب اسلامی و همراه و همگام امت مسلمان ایران بود. آیت‌الله میرزاعلی فلسفی روز ۱۹ بهمن ۱۳۸۴، مصداف با تاسوعای حسینی، هم‌زمان با اذان ظهر، در ۸۵ سالگی دار فانی را وداع گفت و به ملکوت اعلی پیوست.

سنجاق

به قول نویسنده‌ای، همدیگر را قضاوت نکنیم. دنیای آدم‌ها، دنیای تفاوت‌ها و تناقض‌هاست و هیچ خط کشی وجود ندارد. هر کس حال زندگی خودش را، حال درون خودش را، حال حال خودش را بهتر از دیگری می‌فهمد. هرکس دکنتر خودش است، ما شاقول زندگی هیچ‌کس نیستیم!

پی نوشت

حضرت عیسی(علیه‌السلام) می‌فرمایند: خوشا به حال آن کسی که بینش و بینایی‌اش در دلش باشد نه در چشمش.

خودکار شاد و خوش قیافه... شاید انتظار داشت بروم سراغ روان‌نویس‌های رسمی و خودکارهای شیک و پیکه که به سن و سالم بخورد. می‌خواهم دوباره سوزه را زیرنظر بگیرم که ماتم می‌برد. دخترک خودش آمده کنارم. بی‌هوا خودکارهایش را نشانم می‌دهد که یعنی انتخاب‌بمان یکی است و سر کیف می‌پرسد آیا خودکار روپات‌ها را دیده‌ام یا نه؟ بی‌اختیار می‌گردم دنبال بانویی که هر دویمان را قبول ندارد. پیدایش می‌کنم. ایستاده جلو قفسه کتاب‌های روان‌شناسی و فلسفه.

مادر، خودش را سُر می‌دهد ستمم و با جوش و خروش می‌گوید: می‌بینید توروخدا کلافه شدم از رفتارش. یعنی تو همه زندگیش همین‌طور وسواسه، مشاورا میکن؛ حساب شده، دقیق و آینده‌نگره. میکن هوش انتخاب داره. اما اونا جای ما نیستن که بفهمن چی می‌کشیم، یه چی میکن برا خودشون. به دقیقه نمی‌کشد که بقی می‌زند زیر خنده و تمسخرآمیز چشم‌هایش را می‌دوزد به خودکارهایی که انتخاب کرده‌ام و بعد می‌رود. به دست‌هایم نگاه می‌کنم... هیچ چیز مضحکی نمی‌بینم... جز یک بسته ۱۰ تایی

رقیه توسلی: ردیف خودکارهای فانتزی، کنار دخترک ایستاده‌ام. انتخابم را کرده‌ام. یک بسته جینگول که مدتی است دنبالش بوده‌ام. پر از شکلک‌های قلبی، گلدار و... دخترک با ارفاق ۱۲ سالش شده باشد. نمی‌توانم زیرچشمی نپایمش چون مادرش یک بند دارد غُر می‌زند که چرا این‌قدر سخت‌گیری «پریا»؟ پوست خودت و من و این قفسه‌ها رو کندی دختر! بجنب! دخترک اما آرام است. آرام و خونسرد؛ دارد طرح‌ها و رنگ‌ها را چک می‌کند تا مورد پسندش را پیدا کند.

به سراغ هم اگر می‌آییم...

حجت‌الاسلام علیرضا ریماز، روحانی مستقر در روستای علی‌آباد شهرستان «ریگان» درباره کارهای خیرخواهانه‌اش می‌گوید: پس از فرمایش رهبر معظم انقلاب در همان ابتدای کرونا مبلغ ۱۰ میلیون تومان از مردم و خیران جمع‌آوری و برای کمک به محرومان خرج شد.

«مهر» از قول او نوشته است: ما با مبالغ تهیه شده، نزدیک به ۶۰ خانوار را زیر پوشش قرار دادیم و لوازم سرمایشی و گرمایشی برای آن‌ها خریداری کردیم. حجت‌الاسلام ریماز علاوه بر تأمین کمک‌های معیشتی در روستا به برخی شهرستان‌های خارج استان نیز کمک‌رسانی کرده که ازجمله آن‌ها یکی از شهرهای خوزستان و یکی از شهرهای سیستان‌و بلوچستان بوده است. یعنی کمک مردم محروم یک منطقه به محرومان مناطق دیگر کشور.

اما این همه ماجرا نیست، ریماز در زمینه ترک اعتیاد هم فعالیت‌های چشمگیری داشته و موفق شده به ترک اعتیاد ۱۰۰ نفر از افرادی که درگیر اعتیاد بودند کمک کند و حالا همین افراد در زمینه مسائل فرهنگی و مذهبی در روستا فعالیت دارند. روحانی روستای علی‌آباد همچنین با کمک اهالی روستا به ساخت و تعمیر منازل پرداخته که می‌توان در این زمینه به ساخت حمام برای خانه‌های افراد نیازمند اشاره کرد.

او می‌گوید: با شروع سال تحصیلی به چند خانواده نیازمند لوازم تحریر اهدا شده، همچنین با معرفی ۱۰ زوج جوان به سپاه توانستیم جهیزیه آن‌ها را تأمین کنیم. امام جماعت روستای علی‌آباد به منظور ایجاد اشتغال نیز فعالیت‌هایی داشته و در این زمینه می‌گوید: با بنیاد برکت که در روستا مستقر است رایزنی کردیم تا به ۶۰ خانوار نام‌نویسی کرده‌ام و اشتغال‌زایی بدهیم؛ این وام‌ها به طور مقطعی به آن‌ها پرداخت می‌شود و اهالی با این وام‌های دریافت شده مشاغل مانند دامداری و خیاطی در روستا ایجاد می‌کنند.

حجت‌الاسلام ریماز در ادامه به فعالیت‌های فرهنگی خود نیز اشاره کرد و گفت: ما توانستیم خانه قرآن تأسیس کنیم و کلاس‌هایی از قبیل حفظ قرآن، روخوانی و روان‌خوانی را در این خانه قرآن برگزار کنیم که این کلاس‌ها نتایج خوبی برایمان داشت. او به برنامه‌ها و اقدام‌های خود برای اوج گرفتن خدمات مسجد هم اشاره می‌کند که ازجمله آن‌ها تعمیر و مرمت مسجد و ایجاد گروه جهادی در روستاها و شهرستان برای تأمین کمک‌های معیشتی بود.

